

Biblioteka Jagellońska
 Kraków
 Św. Anny 19

טשענסטאכאווער

אָנאַנסטן-פרייז פאַר אַ מילימעטער-שריף:
 פּרין טיפּ 40 גראַשען
 און טיפּ 25 גראַשען
 אין טיפּ 30 גראַשען.
 די טיפּע און לעצטע זייט וואָלט 8 אָנאַנסטן שפּאַלטן.

פּרשיינען יעדען פּרייטאָג
 רעדאקציע פּון אַרטיסטרייצע
 ערשטע אַלעז 6. - טעלעפּאָן 201

אַנאַנסטן-פרייז: אַ נומער 20 גראַשען.
 פּרין פּון ווייניקער פּון פּרשיינען:
CZĘSTOCHOWA, ALEJA 6. TELEFON 201.
 פּרין ווייניקער פּון די אָנאַנסטן פּון די רעדאקציע זייט פּרשיינען פּאַרזען.

Piątek, dnia 8 stycznia 1932.

ליכט-צינדען 3,23

פרייטאָג, פּ וואַר כ"ט טבת תרצ"ב.

Zarząd Towarzystwa Żydowskich Szkół Średnich w Częstochowie zaprasza na

zwyczajne ogólne zebranie członków T-wa,

które odbędzie się w LOKALU GIMNAZJUM przy ulicy Dąbrowskiego Nr. 7 w NIEDZIELE, dnia 10 STYCZNIA 1932 r. o godz. 3-jej, a w razie braku kompletu o g. 4-jej p. p. bez względu na ilość przybyłych, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Odczytanie protokołu poprzedniego Walnego Zebrania; 4) Sprawozdanie za rok szkolny 1930/31 i udzielenie absolutorjum Zarządowi; 5) Budżet na rok szkolny 1931/32; 6) Wybór 15 członków Zarządu i 4-ch członków Komisji Rewizyjnej 7) Wolne wnioski.

ZARZĄD.

Fela Windmanówna Salek Gotajner

ZARĘCZENI

Częstochowa, w styczniu 1932 r.

צו דער פּערזאָנל פּון אונזער ליבער טאכטער פּעלאַ ווינדמאַן מיט ה' סאַלעק גאַטיינער, אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליהענדע צוקונפּט וויינען
 עלטערן און שוועסטער.

מזל - טוב !

צו דער תנאים פון אונזער זון און ברודער סאַלעק גאַטיינער מיט פּרילייך פּעלאַ ווינדמאַן, וויינען מוטער און ברודער.

Z okazji zaręczyn brata i szwagra naszego SALKI GOTAJNERA z panną FELĄ WINDMANÓWNĄ, życzymy szczęścia i zadowolenia LEONOSTWO OPENHAJM.

Bratu i szwagrowi naszemu SALKOWI GOTAJNEROWI z intencji zaręczyn z panną FELĄ WINDMANÓWNĄ, szczęścia i zadowolenia życzą HENIEK GOTAJNER z ŻONĄ.

Z intencji zaręczyn brata mojego SALKI GOTAJNERA z panną FELĄ WINDMANÓWNĄ, winszuję aby gwiazda szczęścia była nieodstępną towarzyszką Ich życia ZYGMUNT GOTAJNER z NARZĘCZONĄ.

אונזער האַרציגען מוז-טוב און אַ בליקליכע צוקונפּט וויינען מיר דער פּרילייך פּעלאַ ווינדמאַן צו איהר תנאים מיט ה' סאַלעק גאַטיינער. די עלטערן וויינען מיר צו האָבען פּון זיי פּיעל נחת. פּאַמיליע גאַסלאָווסקי, ראָדאַמסק.

צו דער תנאים פון אונזער קוין סאַלעק גאַטיינער מיט פּרילייך פּעלאַ ווינדמאַן, אונזערע האַרציגע טברות וויינען פּאַמיליע לאַסמאַן.

Z intencji zaręczyn przyjaciółki mej FELI WINDMANÓWNY z p. SALKIEM GOTAJNEREM, życzę aby gwiazda szczęścia była nieodstępną towarzyszką Ich życia FRANETA PEJSAKÓWNA.

מזל - טוב !

צו דער פּערזאָנל פּון אונזער פּריינד סאַלעק גאַטיינער מיט פּרילייך פּעלאַ ווינדמאַן וויינען מיר אַ בליקליכע און אַ בליהענדע צוקונפּט פּאַמיליע מאַשקאוויטש.

צו דער פּערזאָנל פּון פּרילייך פּעלאַ ווינדמאַן מיט ה' סאַלעק גאַטיינער, אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליקליכע צוקונפּט וויינען יוסף גאַלדבערג און פּרוי, יוסף שענוואַלד און פּרוי.

אַ האַרציגען מוז-טוב וויינען מיר אונזער מיטגליד ש. וו. ווינדמאַן צו דער תנאים פון זיין טאכטער פּעלאַ מיט ה' סאַלעק גאַטיינער, דעם יונגען פּאַר אַ בליהענדע צוקונפּט די פּערוואַלטונג פּון יודישען פּרייזער-צען אין טשענסטאָו.

ב"ה הננו מברכים ברכת מו"ט ל"ש"ב החתן המופלג כמר יעקב נ"י ווייסמאַן מעיר קינסק לרגלי נשואיו עם בת הנגיד החסיד מו"ה צבלי יהודה נ"י לעוואַקאוויץ טשענסטאָו ויה"ר שיהא קשר של קיימא וקרן הצלחתם תעלה מעלה מעלה. האחים: אברהם, מאיר, דוד ראזבאך.

צו דער תנאים פון אונזער פּריינד אַנדזיע זינדמאַן מיט ה' העניעק טשיסלאָווסקי, וויינען אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליקליכע צוקונפּט אברהם, פּעלאַ, שמולעק, רעגינאַ, ראַמעק און רעגינאַ ה.

צו דער תּחנה פּון מיין ברודער-טאכטער ח'י רבקה שמולעוויטש מיט ה' משה יוסף יאַקובאוויטש, וועלכע קומט פּאַר דעם 8 יאַנואַר 1932 אין אנטווערפּען, וויינען און זיי אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליהענדע בליקליכע צוקונפּט אברהם שמולעוויטש, פּרוי און פּאַמיליע. טשענסטאָו.

יאָדוּיאַ בראַניאַטאָווסקאַ

פּערל אַבט
 טשענסטאָו און דעצעמבער 1931.

צו דער פּערזאָנל פּון ה' לעאַן יאַרזאַמבעק מיט פּרילייך יאַדוּיאַ בראַניאַטאָווסקאַ אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליקליכע צוקונפּט וויינען ישיעהו גראַנעק און פּאַמיליע.

פּיעל גליק
 וויינען מיר און פּריינד לעאַן יאַרזאַמבעק מיט פּרילייך יאַדוּיאַ בראַניאַטאָווסקאַ זאָל ווייזער לעבענס-וועג זיין בעשטראַהלט מיט די הערליכע זונען שטראַהלען. יעקב פּאַליאוואַדא.

מוז-טוב! צו דער פּערזאָנל פּון אונזער פּריינד לעאַן יאַרזאַמבעק מיט פּרילייך יאַדוּיאַ בראַניאַטאָווסקאַ, זאָל ווייזער לעבענס-וועג זיין אַ בליקליכע און פּאַמיליע צופּרידענהייט יצחק גראַנעק, יהודה מאַיאָרטשיק און יצחק גערשאַנאוויטש.

צו דער תנאים פון אונזער פּריינד און מיטגליד פּרילייך לעאַן יאַרזאַמבעק מיט פּרילייך יאַדוּיאַ בראַניאַטאָווסקאַ, אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליהענדע צוקונפּט וויינען דאָס פּערסאָנאַל פּון דער פּירמע ש. גראַנעק, אלעז 10.

צו דער פּערזאָנל פּון אונזער פּריינד און חבּר לעאַן יאַרזאַמבעק מיט פּרילייך יאַדוּיאַ בראַניאַטאָווסקאַ, וויינען פּיעל גליק און צופּרידענהייט סאַלאַ יאַרקאווינאַ, דוד קאַנאַרסקי.

Z intencji zaręczyn panny JADZI BRONIATOWSKIEJ z p. LEONEM JARZĄBKIEM, życzę, aby gwiazda szczęścia była nieodstępną towarzyszką Ich życia, Leon Kobryner.

מוז-טוב וויינען מיר און מיין ליבער שוועסטער לאַלאַ און שוואַגער בערנאַרד קעמפּנער צום געבורט פּון זייער ערשט טעכטער ל. און וויינען און אַ גרינגע ערציאהונג. לייבליך קאַפּרינער.

צו דער יודישער בעפעלקערונג אין טשענסטאכאווער!
 מיר מאכען בעקאנט, דאס מיר האבען געעפענט אין טשענסטאכאווער
2 אלעז 29
„קאפע „מעטראפאלי“
 וועלכע איז איינגעאָרדענט
 לויט'ן אייראָפעאישען סיסטעם פון היגייענא און טעכניק.
 די בעדינונג איז ערשטקלאסיג, שנעל, סאָליד און זויבער.
 אין קאפע „מעטראפאלי“ געפונען זיך אלע יודישע און פּוילישע צייטונגען.
 האָפענטליך, דאס די ג' יודישע בעפעלקערונג וועט אונז רייך בעזוכען, דאנקען מיר פּאַראַיס די דירעקציע קאפע „מעטראפאלי“.

יודישער צעד פון בעקער און צוקער-בעקער
 פון טשענסטאָו און קרייז.
זונטאָג, ד. 10 יאַנואַר 3 אַ זייגער נאַכמיטאָג
 אין אייגענעם לאַקאַל, אלעז 12 קומט פּאַר
די יעהרליכע אַלגעמיינע פּערזאָנל פּון צעד

מיט פּאַלגענדען טאַג-אַרדנונג: (1) ערעפּנונג. (2) וואהל פון אַ פּאַרויזער. (3) טע-טינקייט-בעריכט. (4) קאַסע-בעריכט. (5) בעשטעטיגען דעם ברוזשעט אויפ'ן יאָר. (6) וואהלען פון אַ טאַרשע און פּערטרעטער. (7) וואהלען פון אַ פּערזאָנל און קאַנדידאַטען. (8) פּרייע פּאַרשלאָגען.
 בעמערקונג: אין פּאַל, ווען אין ערשטען טערמין וועט נישט זיין די געהעריגע צאהל מיטגלידער וועט די פּערזאָנל פּאַרקומען 4 וויינער ביי יעדער צאהל אונזערע.

הינדע קויפּמאַן משה הירשבערג

פּערל אַבט
 טשענסטאָו, אין יאַנואַר 1932.
 אונזערע קרובים ביים קויפּמאַן און פּרוי צו דער פּערזאָנל פּון זייער טאכטער הינדע מיט ה' משה הירשבערג, וויינען מיר צו זעהען ביי זיי אַ סך נחת. דעם יונגען פּאַר - גליק און צופּרידענהייט ב. באַטשאַן און פּרוי.

צו דער פּערזאָנל פּון פּרילייך הינדע קויפּמאַן מיט ה' משה הירשבערג, וויינען מיר זיי אַ בליקליכע צוקונפּט און אייביגע צופּרידענהייט, ווי אויך די עלטערן וויינען מיר פּיעל נחת. שמעון באַטשאַן און פּרוי.

Drogię przyjaciółce HELENIE KAUFMANÓWNI z intencji zaręczyn z MAURYCYM HIRSZBERGIEM najserdeczniejsze życzenia Anka Głowicka, Marja Jurkiewiczówna

צו דער פּערזאָנל פּון ה' משה הירשבערג מיט פּרילייך העלע קויפּמאַן, אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליהענדע צוקונפּט וויינען יעקב לאַנצבערג און פּרוי.

צו די געהערטע קליענטען!
 איך גאך בעקאנט, אז מיין שניידער = ווערקשטאַט פאַר ראַמען = בעקליידונג איז ווייטער טעטיג.
 די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט לויט די נייעסטע פּאַסאַנען רעיעל סאָליד און פינקטליך מיט אכטונג. ע. ליפּשיץ, אלעז 8. אין הויף פּאַרטער.
 עס ווערט געזוכט פּעהיגע מיידלעך צו דער ארבייט.

קראַנקע אויף לונגען
 פרעגט אייער דאָקטאָר, און דער וועט אייך בעשטעטיגען, אז פון סכאַטעס שטאַרבען מענשען מעהר ווי פון אַנדערע קראַנקייטען. דעריבער יעדער וואָס ליידט אויף הוסט, בראַנכיטי, כריפּקע, לונגען - בעפּלעגמונג און קאַקלש דאַרף באַלד זיך נעמען צו היילען. אַ גוט מיטעל אויף לונגען - קראַנקייטען איז דער פּרעפּאַראַט F A G O S O L ביים בענזען פּערשטאַרקט זיך דער אַפעטיט F A G O S O L בעקומט מען אין אלע אַפּטיקען און אַפּטיק - סקלאַדעס. Skł. gł. Apteka H. ROSENSTADTA, Warszawa, Pl. Grzybowski 10.

צו דער תנאים פון פּרילייך עטקע ושוילטאַך מיט ה' לייזער כאַרושעווסקי אַ האַרציגען מוז-טוב. די עלטערן וויינען און פּרוי זיי צו האָבען פּיעל נחת. מיכאַל רוזשעוויטש און פּרוי.

אַלס בעסטע איז אַנערקענט געווארען די טעע וואס פערמאגט דעם בעסטען אַראַמאַט.

INDIA BEST TEA LONDON

לאָזט אייך נישט נארען מיט פּעלשונגען נאָר קוקט אויף די פּירמע "INDIA" פון דער זעלבער פּירמע. טעע, קאווע, קאַקאַ ווערט געגעבען אויף וועכענטליכע ראַטעס אויסצואהלען פּרובירט נאָר איינמאַל - בלייבט איהר אונזער שטענדיגער קונה.

Należy oszczędzać? dobrze rachować!!

Wie Pani dobrze - Szanowna Gospodyni - że nigdy nie należy kupować rzeczy bez względu na „najtańsze”, „Tanie i zle” - to szczerą prawdą, gdy chodzi o mydło. A więc liczymy należyte: Cały funt prawdziwego mydła „Kollontay” z praktyczną kosztuje 15-20 groszy więcej, niż nieznane „tanie” mydło. Zato jednak jest ono: 1. twardsze, więc oszczędniejsze, 2. zawiera glicerynę, więc łagodniejsza, 3. perfumowana, więc przyjemniejsza, 4. nieopakowana, więc korzystniejsza. Czyż powyższe zalety nie zaoszczędzą wielokrotnie tych 15-20 groszy? W użyciu właśnie „mydło Kollontay” jest tańsze.

mydło z pralka Kollontay

Złoty medal na wystawie w Katowicach 1927 r.

Przedstawiciel na okręg Częstochowski:

I. Lewkowicz, Częstochowa, Narutowicza 15.

זען וויין קענטניש און בעזונגענט זיך מיט רעמי געגען פאסטערנאקין (3). צום סוף בעזיגט דער פוילישער מייסטער רודזקי (3) אויף פונקטען כליונערין (יטספ). דער רעזולטאט איז זעהר גיטטיג פאר כליונערין און דאס דארף טיע.

קאָוויטש, זאנדער, קאָהן, זאַמבעק א.א. אין רעזולטאט ווערט דער בעריכט גענומען צו קענטניש. עס ווערט אויך גלייכצייטיג בעמערקט, אז אין דער ישיבה, ווערט נישט געמאַכט קיין און-טערשיעד צו וועלכע כת חסידים די בחורים געהערען, נאָר ווער עס איז פעהיג ווערט צוגענומען. עס ווערט בעשטעטיגט דער בודזשעט אויפ'ן קומענדען יאָהר אויף דער 15.000 זל. עס קומען פאַר וואַלען, וועלכע גי-בען פאַלגענדען רעזולטאט: אויפ'ן אָרט פון די אָרטעטענדע פּערזן. מיטגלי-דער די ה"ה וו. לאַנדוי, און ב. טשעני-סטאַקאווסקי ווערען אויסגעוועלט די ה"ה ב. טשענסטאָקאווסקי און ש. רוזשע-וויטש. עס ווערט אויך אָנגענומען אַ פאַר-שלאַג צו גרינדען אַ עלטערן קאָמיטעט און מיט דעם ווערט די פּערזאָנלעכע געשלאָסען.

ספאָרט.

נאַפּשיד (ליפּין) - יוד. טורן-ספ. פּנ-איין 5:7 דער ערזילטער רעזולטאט איז פאַר יטספ. אַ זעהר גיטטיגער און אמת'ער, ווייל אויסער, וואס ביים מייסטער רודזקי, האָט מען ביי די רעשט באַקסער קיין אונטערשיעד אין קלאַס נישט גע-זעהן. די באַקסער פון יוד. טורן-ספאָרט פּעראיינ פּערבעסערן זיך פון טאָג צו טאָג. די קאָמפּען זענען געווען זעהר אינטערעסאַנט און האָבען געהאַלטען דעם גרויסען עולם אין שטענדיגער שפּאַנונג.

שילניצקי (יטספ) בעזיגט אונער-ווארטעט, נאָך אַ זעהר שטאַנדיקע קאָמף בראַש 2 (3). דער רוטינירער ווייסבערג (יטספ) בעזיגט דורך אַ נאָק-אויט אין דער 2 רונדע בראַש 1 (3). דער ערשט-קלאַסיגער דזשובינסקי (3) בעזיגט נאָך אַ לעבאַפטען קאַמפּף זילבערבערג'ן. שייך (יטספ) פּערשפּיעלט קנאַפּ אויף פּונקטען צו דעם גוטען מאַיאָר (3). יוד. קוויטש (יטספ) האָט נישט אַרויסגעווי-ן.

רי יעהרליכע אלגעמיינע פּערזאָנלעכע פּונ-דער ישיבה „כתר-תורה“.

פּערזאָנלעכע זונטאָג איז אין ר.א. דאָמסקער שטיבעל אויף טאַרגאווע 9, פּאַרנעקווען די יעהרליכע אלגעמיינע פּערזאָנלעכע פּונ דער היענער ישיבה „כתר תורה“.

דער מנהל ראובן רעכטמאַן עפּענט די פּערזאָנלעכע און ערקלערט, אז דער פרעזעס ה' בעריל געווערזען איז נישט געווען, דעריבער קאָן ער צו דער פּערזאָנלעכע נישט קומען. אַלס פּאַרזיצער ווערט איינשטימיג אויסגעוועלט ה' שלמה רוזשוויטש, וועלכער פּערבעט אַלס בייזיצער די ה"ה יעקב שוואַרצבוים, וואָלף פרעס-מאַן א. ה. גאַטליעב און משה גיטלער. אַלס סעקרעטאַר ה' יונגעראָמאַן. ה' יונגעראָמאַן גיט אַב דעם קאַסע-בעריכט, ווי עס ווייזט זיך אַרויס איז געווען הוצאות 13.522 זל. און דאָגע-גען ה' הונדערט 15 הונדערט זל. וואָס זענען געדעקט געוואָרען מיט ה'לואות. פון ווייטערדיגען בעריכט ווייזט זיך אַרויס, אז אין דער ישיבה לערנען ביי-צו די יונגערע פּאַרטיע.

צו די גי קונדשאפט!

איך בין מודיע די ג' קונדשאפט, אז מיין ערשטקלאַסיגע ווערקשטאט פון דאָמען - בעקליידונג וואָס האָט זיך געפונען אויף וואַרשאַווער 30 אין איבערשטאַנען געוואָרען אויף בערעק-יאָסעלעוויטש גאָס 2 (פרייער אַגראַדאווע 15)

אין עמפּפּעהל זיך ווייטער די געהערטע קונדשאפט מיט אַכטונג: **א. פּיליכאווסקי בערעק-יאָסעלעוויטש גאָס 2, צווייטער שטאָק, פּראָנט.**

„Grand-Kino“ קאָשטשוישקי גאָס.

לעצטער סעאַנס 9.40 און.

ONi JEGO SIOSTRA

פון היינט פרייטאָג, טשעכישער סופער - שלאָגער לויט בוכבינדערס בעריהמ-טער קאַמעדיע. אין די הויפט-רולען: **וואַסאַ בוריאַן** אין **אַנאַ אַנדראַ** איבער'ן פּראָגראַם: הערליכע קלאַנג - צוגאַבען. געוועהליכע פּריזען.

Teatr „ODEON“ אלעע 27.

לעצטער סעאַנס 10 און.

Artystei Variete

שבת, דעם 9 - פרעמיערע! דער נייעסטער שלאָגער פון סעסיל ב. דע מיל הערליכע קלאַנג - דראַמא פון די טעאטער - הינטערקוליטען און נאַכט - דאַנסניגען, וואָס אילוסטריט דאָס ניו-יאָרקער נאַכט-לעבען. אין די הויפט-רולען: לינא בעסקוויט און עדי קוועלאַן. איבער'ן פּראָגראַם: זאַלץ-גרובען אין וועלטישאַפּ. לעצטער פון 1 און 2. בעמערקונג: שבת 12 נאַכמיטאָג פּאַרשטעלונג - קרעסלאַ צו 50 גר.

Nowości אלעע 12

לעצטער סעאַנס 9-30 און.

NARZECZONA Z LOTERJI

אַלעמענס ליבלינג **זשאַנעט מאַק - דאָנאַלד** זינגט, טאַנצט, לייעבט זיך, פּערפיהרט אַלס איבער'ן פּראָגראַם: פּייער לעשער.

Radością i ozdobą mieszkań, sklepów i biur

są gustowne Lampy i żyrandele zakupione najtaniej i na najdogodniejszych warunkach.

w firmie: Biuro Techniczne i Elektrotechniczne „UNION” sp. z ogr. odp. Aleja 14, tel. 7-70

Radjoaparaty żelazka i piecyki elektr., opony samochodowe „Firestone” łożyska kulkowe S. R. O. oraz wszelkie artykuły elektrotechniczne i techniczne

צי האָט איהר שוין בעזוכט דעם יודישען אַפּטישען אַנשטאַלט „אַפּטיק מעדיקאַל”

וואו איהר ווערט בעהאנדעלט אמרעלעסען. פונקטליכע אויסהירונג לויט די רעצעפטען פון די ה"ה אָפּטיקער. זעמטליכע רעפּראַטורען ווי אויך אַ גרויסען אויסוואַל פּאַסגראַמישע אָפּאַרטמען, און אַלע צוגעהוירנדיקען. - פּיליג! רעיעל! סאַליד! ברילען פון 2 זל. אָן.

מיט אַכטונג Z. Erner Aleja 31 לאַנגזעהר אַפּטיקער אין די גרעסטע פאַרזייער אַנשט.

מעהר ווי שעהנע ווערטער

זענען די בעהוויזען, וועלכע מיר גיבען איך פאַר אַנווער, זיט יאָהרען, בעקאַנט בליט און נערווען-אויפּלעפונג-מיטעל „פּרעגאַלין“.

אויף סערלאנג שיקען מיר בחנם, אָהן פּערפליכונג **1 פּראָצע-פּאַקונג „פּרעגאַלין”** דערצו דאַס גאַלדענע לעבענס-פּוך שרייבט איידער די פּרובירען ווערען צוכאַסט צו **Dr. med. H. SCHULZE G. m. b. H.** Berlin - Charlottenburg 2/5051 געגען צוויקשיקען פון דעם קוּפּאָן אַלס רוקאָד (אויסגעדישע פּאַקאַט).

אויך בעט וועגען א פּרובירען **„פּרעגאַלין”** בליט און נערווען - אויפּלעבענד מיטעל, ווי אויך דעם גאַלדענע לעבענס-פּוך בחנם און אָהן יעדע פּערפליכונג.

נאַמען _____ שטאַנד _____ אָרט _____ גאַס _____ 5051

<p>שפּאַרטאָו, פּוּליק מאַרק 3.5.31</p> <p>אויך וויל איך מיטשילען, אז נאָך אַ פּרעגאַלין-קרייז אין גע-קומען צו דער איבערזעצונג, און איהר האָט מיט אייער מיטעל גע-לייערנדע עפעס, וואָס איז מיט געלד נישט עו בעזאַהלען. איך בין געווען צוזאַמענגעבראַכען און נאַכן געברויך פון א קרי-פּאַקונג פּרע-גאַלין אין איך צוויקשעלעט. טעג הענטלעך, ציגאַרען-איפּס.</p>	<p>פּירסטענאווען 8. פּערקיינגען 5.10.30</p> <p>איך וויל איך מיטשילען פון א יאהר געליטען פון פּערדיאָנאָס-זאָממען - צוזאַמען-פּרעגאַלין, און עס געלעבט פון אויסגעווען. נאָכן געברויך פון 8 שאַכטלעך האָט זי זיך דערייטעלט ווי ניי-געבוירען און אויך דער וואָס איז איהר צוגעקומען 20 פונט קאַרל זינגעסלאַער</p>	<p>בערלין, ריינקענדאָרף, וועסטער-היס 20.11.1930</p> <p>איך בין 63 יאהר אַלט און האָב 30 יאהר געליטען פון פּערדיאָנאָס-געשווערונג יעדע נאַכט. שוין נאָך אייער פּרובירען פּרעגאַלין האָב איך גע-פיהלט אַ דערהייטונג און איך האָב זיך צושטעלען אויף אַ בע-שטעלונג. איך שלאָף יעדע אָהן שטענדיג און עמפּפּעהל עס אַלע. א. פּירסט.</p>	<p>לאָדז, מאַרשאַלשאַקאָ 10 15 מאי 1931</p> <p>וויט 15 יאהר לייט איך פון שוואַ-כע נערווען און ברוסט-שמערצען נאַכן פּערברויך פון די ערשטע 3 שאַכטלעך „פּרעגאַלין” זענען מינע נערווען געקערפּטיגט געווארען און די ברוסט-שמערצען זענען אוועק-אויך דריק איך אויס מיין דאָקט. מ. זורעק.</p>	<p>שיפּאַרי, קרייז שובין 21.4.1931</p> <p>צווערט מיין הערליכסטען דאָקט פאַר די הערליכע וויקונג פון די פּרעגאַלין-שאַכטלעך וועלכע האָבען מיין צוזאַמענגעבראַכענע קרעפּטער געבענען פּרטישען כח און מיט, איך וויל פּרעגאַלין שטענדיג עמפּפּעהלען.</p> <p>הערמאַן יאַקע.</p>
--	---	---	--	--